

HRVATSKI

Godina XXI, broj 5

3. veljače 2011.

cijena 100 Ft

Osnivačka sjednica novog saziva Skupštine Hrvatske državne samouprave, održana 29. siječnja

Komentar

U auri mesopusta

Izbori i utemeljenja svih naših hrvatskih političkih tijelov su za nami. Bilo je i bit će dovoljno morgovanja, nezadovoljstva i natezanja, ali u ovoj veseloj auri mesopusta nekako nam se laglje čini primiti i ono nerazumljivo, nelogično, neispravno, što nam je zapovidadno. Nam, marginaliziranim, razočaranim Gradišćanskim Hrvatom. Komu je volja odzmeta iz jednoga ali drugoga razloga, ta se neka gane punimi plućama u gradišćanski fašenjak, pokidob paleta zabav, igrokazov, raznih priredab dosta je bogata.

Šopronski bal Koljnofcevi i ljetos je bio jedan od najekskluzivnijih balov, iako početo od organizatorov sve do gostov, svi su govorili o reformi ovoga okupljanja Hrvatov oko Šoprona. Bike, Umok i ovput nisu kanili daleko ostati od organizacije vlašćih feštov, a i laglje to ide, kad imaju jedno kulturno društvo koje inzistira da za jedno malo veselje skupadojdu stanovnici sela, pripadnici naše narodne grupe. Kiseški bal sprovedja dugoljetnu tradiciju s nakani i cilji da pozvane kulturno-umjetničke grupe svako ljetos predstavljaju djelatnost druge gradišćanske zajednice. Hrvatski bal na Undi i Hrvatskom Židanu služi prvenstveno za rasonodu mješćanov, a maskenbal u Petrovom Selu prerasio je vlašće granice, svenek različitim temami i karnevalskim običajji. Ljetos će Zaklada za Petrovo Selo po afrikanskom motivu dočekati veseljake, kih je negda toliko da je i kulturni dom pretijesan. Paralelno s kemljanskim balom će se prirediti u Sambotelu veliki županijski bal Hrvatov. Svaka čast ovoljetnim domaćinom toga bala, tj. Nardi, načelnici Kristini Glavanić i nije štabu, kad su imali hrabrosti napraviti ta korak da na drugo mjesto prikhitu ov bal. Naime, sambotelska centralna športska hala već odavno nije bila dovoljno ishasnovana i zgodna za očividno strašno smanjeni broj Hrvatov. Kako se čuje, karte su jur sve najpr rasprodane i vjerojatno će se dobro zabavljati tih pol jezero ljudi. Svi oni ki nisu sebi prišparali ov užitak uz petroviske bende (koji, kako jedni kažu, nisu najbolji izbor za peštanske fešte) i Barune. Maskenbal u Bizonji na kraju februara konačno će uvjeriti i prijatelje iz Hrvatske da još ima snage i angažiranosti na hrvatskom polju. Med posebne atrakcije ubrajamo koljnofsku, židansku mesopusnu povorku s balom, u dobrotvorne svrhe, za mjesnu školu. A i Undanci se rado obliču, simbolično didu i babu žgati, dok u Plajgoru hodaju dede-babe, tučeći po brigi i turobnosti, noseći smih i radost u svaki stan. Branje rozmaringa je karakteristično za tri naša sela, Nardu, Gornji Četar, a najnovije i za Hrvatske Šiće. Pravoda je ovo veselje najatraktivnije i najveće zainteresirane poglede vabi s pohodjenjem četarske Gorice, otvaranjem kletov, kušanjem vina i ukusnih falatov sve do branja rozmaringa pri hiži divojkov. Praktički je ovo sam kraj i rep fašenjka, ali ne moremo izostaviti iz našega nabranjanja ni kiseško svinjokolje, niti razne institucionalne maskenbale.

Još imamo jedan slatki jezični specijalitet za gradišćanski fašenjak, čega u cijelom orsagu nigdir nij, a na što moremo biti zvanaredno gizdavi. Nek mi, marginalizirani Gradišćanci. A to je kazališna sezona naših amaterskih grup. Prošle subote su sa svojom premijerom židanski komedijaši izazvali smih, a bojsek i suze u potoku, a u nastavku još čekamo petrovisku garnituru s igrokazom Žitak kot ringišpil. Svi ti programi se nudjaju na našem tlu, nad nami je samo ove prilike po mogućnosti zgrabiti, ishasnovati, prezbrizno se veseliti, zabavljati se. Sve kletve, jadi ter srditost pustiti, borbu zabiti. Dokle se more, dokle se da i dokle se šika...

-Tih-

„Glasnikov tjedan“

Dana 29. siječnja u sjedištu HDS-a održana je osnivačka sjednica Skupštine HDS-a, državnoga političkog tijela Hrvata u Mađarskoj. Skupština u ovome mandatu broji 29 zastupnika. Ustroj joj je: predsjednik, zamjenik predsjednika, četiri stalna odbora sa po tri člana, zastupnici. Skupština (legitimno na demokratskim izborima izabrano političko tijelo koje zastupa sve Hrvate u Mađarskoj) odlučuje o svim političkim pitanjima Hrvata u Mađarskoj i partner je u tim istim pitanjima Vladi Republike Mađarske i Vladi Republike Hrvatske. Okvire hrvatske narodnosne politike i institucionalnu bazu Hrvata u Mađarskoj određuje zakon koji za to osigurava sredstva u državnom proračunu Republike Mađarske. Dobro dođe, ako je ima, i dobra volja matične domovine. Skupština HDS-a, političko tijelo Hrvata u Mađarskoj, bira i imenuje voditelje svih svojih ustanova (zasada ih ima šest u vlastitom održavanju), bira glavnog urednika tjednika Hrvata u Mađarskoj, čiji je proračun dio proračuna HDS-a od ove godine, ima utjecaj nad dijelom glasila Hrvata u Mađarskoj, s nadležnim ministarstvima i Vladom dogovara po određenim pitanjima. Nema nikakva prava u odnosu na mjesne hrvatske samouprave ni nad teritorijalnim. Od ove kalendarske godine sredstva za njezino djelovanje nisu u stavci Mađarskog parlamenta, nego nadležnog ministarstva, Ministarstva javne uprave i pravosuđa, koje brine o narodnosnom pitanju. Osnivačka sjednica Skupštine HDS-a i jednoglasni izbor Miše Heppa za predsjednika Skupštine – Hepp je bio jedini kandidat, i svih 29 zastupnika tajnim gla-

sovanjem stavili su da pokraj njegova imena – pokazuje kako zastupnici ocjenjuju zacrtani smjer vođenja državne politike Hrvata u Mađarskoj u protekle četiri godine dobrim i daju punu potporu izabranom predsjedniku u njegovu dosadašnjem poslu koji je pred njim u iduće četiri godine. Napomenimo kako je za izbor predsjednika, zamjenika predsjednika te predsjednika i članova odbora dovoljna natpolovična većina (50% + 1), što kod 29 zastupnika iznosi 15 glasova. U svome prvom obraćanju nakon izbora za predsjednika HDS-a i pri prijedlozima o prihvaćanju formule jedan ili dva zamjenika, Hepp je pokazao mišljenje kako treba racionalizirati trošenje sredstava iz HDS-ova proračuna. Izabran je zamjenik predsjednika, utemeljen jedan odbor manje nego u prethodnome mandatu, a držeći se zakonske odredbe, broj članova odbora može biti tek tri. Napomenimo kako su oko 80% zastupnika Skupštine HDS-a fakultetski obrazovani, jedna zastupnica mlađa je od 30 godina, dvoje su iznad 70 godina, dvoje stariji od 60 godina, dvoje ispod četrdeset godina, njih petnaestak iznad 50, a ispod 60 godina, a ostali između 40 i 50 godina. Jedanaest žena i osamnaest muškaraca. Svi su u Skupštinu HDS-a kandidirani s jedne jedinstvene državne liste, liste civilne udruge Saveza Hrvata u Mađarskoj. Ako se vaša urednica ne vara, šestero od 29 zastupnika prvi put su zastupnici HDS-a u proteklih sedamnaest godina hrvatskoga samoupravljanja, ostali su pak bili u više mandata zastupnici HDS-a, a neki i u svim dosadašnjim mandatima.

Branka Pavić Blažetin

POZIV NA NATJEČAJ

Ministarstvo vanjskih poslova Republike Mađarske raspisuje natječaj za ostvarenje programa vezanih uz tematiku predsjedanja Europskom Unijom.

Natjecati se mogu neprofitne organizacije, istaknute neprofitne civilne organizacije. Natječaj je namijenjen takvim civilnim organizacijama čiji se programi odnose na prioritete predsjedanja Europskom Unijom, koje traže potporu za jačanje civilnih sfera unutar Europske Unije.

Preko natječaja podupiru se ponajprije programi za mlađe naraštaje (18–35 godina). Okvirni je iznos natječaja 200 milijuna forinti, a najmanji iznos potpore treba biti dva milijuna, a najviši 20 milijuna forinti.

ROK PREDAJE: 15. veljače 2011.

Ostale informacije možete pronaći na web-stranici: www.horvatok.hu ili na www.kulugyminiszterium.hu/kum/hu/bal/Aktualis/Palyazatok/palyaztatasi_osztaly_palyazatai.htm.

Aktualno

Bunjevačka narodna inicijativa uskoro pred Parlamentom

Ništa se nije promijenilo otprije četiri godine kada je Parlament odbio bunjevačku inicijativu

Državno izborno povjerenstvo (OVB) na svojoj sjednici 12. siječnja ove godine – odlukom broj 2/2011. – utvrdilo je kako je broj potpisa za bunjevačku narodnu inicijativu dostigao broj određen zakonom (od najmanje tisuću potpisa). Od ukupno 1505 potpisa bilo je 53 manjkava, stoga je od 1452 potpisa utvrđeno najmanje 1305, a najviše 1452 valjana potpisa. Pošto je odluka postala pravomoćnom, Državno izborno povjerenstvo o uspješnoj narodnoj inicijativi obavijestilo je predsjednika Parlamenta, koji će o tome obavijestiti na idućoj sjednici. U roku tri mjeseca nakon objave Parlament mora donijeti odluku o narodnoj inicijativi za priznavanje Bunjevaca kao samostalne manjine. Budući da je po odredbama manjinskog zakona tijekom postupka narodne inicijative Državno izborno povjerenstvo dužno zatražiti mišljenje predsjednika Mađarske akademije znanosti, još 3. prosinca 2010. godine, kada je utvrđeno da je prikupljeno oko 1400 potpisa, predsjednik Državnog izbornog povjerenstva dr. Vilmos Bordás zamolio je predsjednika Akademije Józsefa Pálinskása za mišljenje do 11. siječnja 2011. godine.

Kako je cilj pučke inicijative da to pitanje Parlament stavi na dnevni red i raspravlja o njemu, može se reći da su pokretači kao i prije četiri godine uspjeli udovoljiti zahtjevima za pokretanje bunjevačke narodne inicijative. Međutim riječ je o pukoj tehničkoj proceduri, a sada je sve u rukama Parlamenta koji – uz priloženi stav Mađarske akademije znanosti – donosi konačnu političku odluku.

Na zamolbu predsjednika Mađarske akademije znanosti (MTA), Zavod za istraživanje manjina (MTAKI) dao je stručnu analizu odnosno mišljenje o narodnoj inicijativi za priznavanje Bunjevaca kao posebne manjine, koja je dostupna na web-stranici www.mtaki.hu, ali ne samo da nema ni riječi o promijenjenom stavu nego se samo još jasnije potvrđuje stav iz 2006. godine. U njemu se uz drugo ističe:

«Ni razvoj događaja posljednjih nekoliko godina, ni nova bunjevačka narodna inicijativa ne daje dovoljnu osnovu predsjedniku Mađarske akademije znanosti za promjenu zauzetog stava iz 2006. godine. Naš je stav prema dosadašnjim istraživanjima i nadalje da je po jeziku, vjeri, kulturi – u razdoblju nastajanja modernih nacija – bez sumnje riječ o hrvatskoj etničkoj skupini, koja je unutar hrvatskoga naroda, a na njegovim geografskim rubovima, i to razdvojena državnim granicama, bila sposobna do određene mjere očuvati osebujne, etničke posebnosti, svoju lokalnoetničku svijest. Njegovanje i očuvanje te moguće dalje razvijanje svega narečenoga ozbiljna je zadaća i odgovornost jednako za hrvatske manjinske, mađarske državne, samoupravne i civilne čimbenike.»

Prema tome, ne očekuje se ni to da bi Parlament drukčije odlučio glede bunjevačke narodne inicijative jer se ništa nije promijenilo otprije četiri godine i ne postoji razlog da podupre bunjevačku inicijativu. Za hrvatsku zajednicu ona je neprihvatljiva, protiv toga je digla i svoj glas, uz jasan stav da je riječ o jednoj od hrvatskih etničkih skupina.

Pošto su ovjereni potpisi, dio mađarskog tiska, posebno neki internetski portali i online izdanja, ponovno se raspisao o mogućem priznanju Bunjevaca kao 14. etničke manjine, pri tome zanemarujući poricanje tajništva predsjednika Mađarske akademije znanosti otprije godinu i više dana upućeno poticatelju, pri čemu je istaknuto kako nije posrijedi službeni stav Akademije, nego osobno mišljenje njezina predsjednika.

Dodajmo još na kraju kako bi priznavanjem kao posebne etničke manjine Bunjevci bili svedeni samo na etničku manjinu!, jer nisu, niti mogu biti nacionalna manjina (narodnost) bez matične zemlje, koju već odavno imaju kao jedna od etničkih skupina hrvatskoga naroda, podrijetlom s povijesnih hrvatskih etničkih prostora.

S. B.

BUDIMPEŠTA – Susret ministra pravosuđa Republike Hrvatske Dražena Bošnjakovića i ministra javne uprave i pravosuđa Republike Mađarske, ujedno i zamjenika premijera Republike Mađarske Tibora Navracicsa održan je 24. siječnja u Budimpešti. Upriličenje ovog susreta na samom početku mađarskog predsjedanja Europskom Unijom bila je prigoda za informiranje mađarskog izaslanstva o napretku pregovora vezanih uz Poglavlje 23, Pravosuđe i temeljna prava koji je Republika Hrvatska dosad ostvarila, te planova za njegovo zatvaranje. Ključna tema ovog susreta bili su tradicionalno vrlo dobra suradnja na području pravosuđa koju Republika Hrvatska ima s Republikom Mađarskom i njezin daljnji razvoj, osobito kroz provedbu Memoranduma o suglasnosti između Republike Hrvatske i Republike Mađarske te jačanje instrumenata pravosudne suradnje u kaznenim i građanskim stvarima.

BUDIMPEŠTA – Ministar pravosuđa Republike Hrvatske Dražen Bošnjaković sa svojim izaslanstvom 20. i 21. siječnja sudjelovao je neformalnom sastanku ministara pravosuđa i unutarnjih poslova Europske Unije u Budimpešti. Glavne su teme sastanka bile: kako unaprijediti stručno usavršavanje pravnih profesionalaca u Europskoj Uniji, uloga Vijeća u osiguranju učinkovite provedbe Povelje o temeljnim pravima u zakonodavnom postupku te uklanjanje prepreka u odnosu na prava državljana EU. Na marginama sastanka, Bošnjaković je imao niz dvostranih susreta s ministrima pravosuđa Velike Britanije, Nizozemske, Litve i Estonije.

ZAGREB – U sklopu tradicionalne kave s građanima, 22. siječnja Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović sastao se s predstavnicima sudionika VIII. „Igara prijateljstva“. U izaslanstvu su bili i koljnofski načelnik Franjo Grubić i predsjednica Hrvatske samouprave Koljnofa Ingrid Klemenšić, saznaje Hrvatski glasnik.

GODLOV – U Gradu Godlovu (Gödöllő), održavaju se sastanci na vrhu i ostali svečani događaji tijekom mađarskog predsjedanja EU-om uz brojne kulturne programe. U baroknom dvorcu grofa Antuna Grassalkovicha otvorit će se izložba o Habsburškoj dinastiji. U VIP salonima i sobama izložit će se radovi mjesnih umjetnika iz zbirke muzeja u Godlovu. Njegovi „zbratimljeni“ gradovi bit će predstavljeni u medijskom središtu u Umjetničkoj galeriji. Tamo će se moći razgledati slike posuđene iz Giessena u Njemačkoj, Forssa u Finskoj, Dunajske Strede u Slovačkoj, Turnhouta u Belgiji, Labem-Stare Boleslav u Češkoj i Bogora u Indoneziji.

Objavljeni natječaji NCA za 2011. g.

Raspisani su prvi natječaji Nacionalnoga civilnog osnovnog programa za potpomaganje funkcioniranja civilnih organizacija u 2011. godini. U Nacionalnome civilnom osnovnom programu NCA od 1. siječnja 2011. g. novi je organ upravljanja Fond za upravljanje Sándor Wekerle, koji je prema odlukama svojih kolegija objavio natječaj za podupiranje djelatnosti odnosno stručnih programa civilnih organizacija. Ubuduće će Fond za upravljanje pripremiti i provesti natječaje vezane za razvoj vjerskog, nacionalnog, manjinskog, civilnog i društvenog života. Objava natječaja dostupna je na web-stranicama:

www.wekerle.gov.hu, www.nca.hu.

OSIJEK – Ministar obrane Republike Hrvatske Davor Božinović susreo se 24. siječnja 2011. s ministrom obrane Republike Mađarske Csabom Hendeom u Zapovjedništvu za obuku i doktrinu (ZOD) „Fran Krsto Frankopan“ Hrvatske kopnene vojske (HKoV) u Osijeku. U izjavi za medije ministar Božinović rekao je kako je iznimno zadovoljan suradnjom dviju država istaknuvši kako je Republika Mađarska jedan od najvećih zagovaratelja euroatlantskog puta Hrvatske, i glede članstva u NATO-u i oko ulaska u EU. „Pogotovo je to važno u ovoj godini kada Mađarska u prvoj polovici godine predsjedava Europskom Unijom“, rekao je ministar Božinović zahvalivši također mađarskoj vladi na potpori Hrvatskoj tijekom pregovora oko ulaska u EU. Ministar Božinović osvrnuo se i na suradnju dviju država u obrambenom sektoru istaknuvši kako je suradnja na iznimno visokoj razini, što dokazuje gotovo 40-ak planiranih zajedničkih aktivnosti tijekom 2011. godine koje će se odvijati kroz provedbu zajedničkih sporazuma. Također je zahvalio mađarskom kolegi na pomoći u organizaciji izložbe vojne industrije i naoružanja vojne opreme koja je održana u listopadu 2010. godine u Budimpešti, a koja je postigla ne samo velik rezultat nego i dala smjernice kako dvije države mogu surađivati na području vojne industrije. „Na toj je izložbi ostvarena suradnja tvrtki vojne industrije dviju država, a na nama je da se suradnja u vojnoj industriji dodatno intenzivira, s obzirom da postoji obostrani interes dviju država“, rekao je ministar Božinović. Također, u izjavi za medije, ministar Božinović najavio je kako očekuje da na Sajmu vojne opreme i naoružanja, koji će se održati u Splitu potkraj ožujka ove godine, bude u situaciji da neke od tih projekata i konkretiziramo. Mađarski ministar obrane Csaba Hende izjavio je kako Mađarska daje punu potporu Hrvatske na putu u Europsku Uniju, te na području projekata vojne industrije. „Premda na području dvostrane suradnje dviju država nema otvorenih pitanja, naš je nacionalni interes da poboljšamo i intenziviramo suradnju na području vojne industrije“, rekao je mađarski ministar obrane. Posebno se osvrnuo i na suradnju Mađarske i Hrvatske u međunarodnoj mirovnoj operaciji ISAF u Afganistanu, ocijenivši je izvrsnom s obzirom da mađarski i hrvatski vojnici zajedno sudjeluju u ISAF-u na dva mjesta.

(portal Ministarstva obrane RH)

Osnivačka sjednica novog saziva Skupštine Hrvatske državne samouprave

Na poziv Državnog izbornog povjerenstva (OVB), u subotu, 29. siječnja, u Uredu Hrvatske državne samouprave u Budimpešti održana je osnivačka sjednica novog saziva Skupštine HDS-a.

Najstariji zastupnik, sedamdesetogodišnji Lajoš Škrapić kao starješina, sukladno Zakonu iz 1993. o pravima nacionalnih i etničkih manjina, vodio je sjednicu do izbora predsjednika

Okupljene zastupnike, goste i novinare hrvatskih glasila u Mađarskoj, posebno pak dr. Krisztinu Gönczi, referenticu Glavnog odjela budimpeštanskog Ureda za nadzor javne uprave, u vijećnici Ureda Hrvatske državne samouprave srdačno je pozdravio najstariji zastupnik Lajoš Škrapić kao starješina koji, sukladno Zakonu iz 1993. o pravima nacionalnih i etničkih manjina, vodio je sjednicu do izbora predsjednika.

U okviru prigodne svečanosti svi nazočni zajedno poslušali su mađarsku i hrvatsku himnu, nakon čega su zastupnici svečano prisegnuli na hrvatskom jeziku: „...prisežem da ću tijekom izvršenja svoje zastupničke dužnosti biti vjeran/vjerna svojoj manjinskoj zajednici, poštivat ću Ustav i zakone, tajne koje saznam čuvat ću, tijekom obavljanja svojeg rada, poštujući volju svojih birača, postupat ću prema svojoj savjesti, uložiti ću sve napore zalažući se za očuvanje i unapređivanje hrvatskoga manjinskog materinskog jezika, tradicija, kulture...“.

Utvrdivši da postoji kvorum, budući da je nazočno svih 29 izabranih zastupnika, podnesen je pismeni prijedlog dnevnoga reda koji je jednoglasno prihvaćen: 1. Izbor članova Odbora za provjeru mandata, 2. Izvješće o rezultatima provjere mandata, 3. Izbor predsjednika, odluka o primanjima, 4. Izmjena Pravilnika o organizaciji i radu HDS-a, 5. Izbor zamjenika predsjednika, odluka o primanjima i 6. Izbor članova Odbora za gospo-

darstvo, financije i nadzor, te ostalih odbora. Sukladno zakonskim odredbama o izboru, rad Skupštine nastavljen je na zatvorenoj sjednici.

Pošto je tročlani Odbor za provjeru mandata (kojemu je povjerenje i prebrojavanje glasova) provjerio mandate, podneseno je izvješće u kojemu je utvrđeno kako svi zastupnici raspolažu mandatom.

Usljedio je izbor predsjednika i odluka o primanjima na zatvorenoj sjednici, a zatim je provedeno tajno glasovanje. Odbor za prebrojavanje glasova izvijestio je da je na izborima za predsjednika, kao jedini kandidat s 29 glasova za, izabran Mišo Hepp.

Zahvalivši na ukazanom povjerenju, novostari predsjednik uz ostalo reče da ne želi obećavati, nego raditi, te kako je uvijek nastojao biti konstruktivan koliko je mogao. Naglasio je da su uvjeti prije četiri godine bili znatno bolji, ne što se tiče financiranja, jer potpora državnoj samoupravi nije se znatno mijenjala. Prema njegovim riječima, ono što nam sada predstoji, a zahvatilo nas je već i prošle godine, nova vlada sve moguće je postrojila. Međutim mjesne manjinske samouprave bit će u teškom stanju, umjesto prijašnje godišnje opće potpore od 566 tisuća forinta, ove godine ona će iznositi samo 200-ak tisuća (točan ćemo iznos saznati 30. siječnja), što je trećina razlikovne potpore, a dodatna potpora za obavljanje javnih zadaća iznositi će dvije trećine. Među najvažnijim spomenuo je popis pučanstva u listopadu ove godine, i zamolio sve da se angažiraju u za što uspješni popis, jer od 2013. godine potpora će se davati prema podacima popisa pučanstva. Pozvao je sve članove Skupštine da se u svezi s tim u svojim naseljima obrate našim ljudima.

Kao jedini kandidat za predsjednika HDS-a, s 29 glasova za, tajnim glasovanjem, izabran je Mišo Hepp

prijedlogu izmjene Pravilnika o organizaciji i radu. Bez veće rasprave prihvaćene su izmjene da Skupština umjesto dosadašnja dva ubuduće bira jednog zamjenika predsjednika, umjesto dosadašnjih pet bira četiri odbora, a

Predsjednica Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor Anica Popović Biczak

po zakonu biraju se tročlani odbori čiji se predsjednici biraju na zatvorenoj sjednici javnim glasovanjem. Nakon toga uslijedio je izbor zamjenika predsjednika i odluka o njegovim primanjima. Nakon neuspjelog tajnoga glasovanja, budući da nijedan od dvoje kandidata nije dobio potrebnu kvalificiranu većinu od najmanje 15 glasova za (Angela Šokac Marković 11 glasova za, Vince Hergović 10, uz 8 nevažećih listića), tajno je glasovanje ponovljeno. Prema izvješću Odbora za prebrojavanje glasova, ponovljeno glasovanje bilo je uspješno, a za zamjenika predsjednika sa 16 glasova za izabrana je Angela Šokac Marković, a drugi

Predsjednica Odbora za pravna pitanja Mirjana Grišnik

potrebnu kvalificiranu većinu od najmanje 15 glasova za (Angela Šokac Marković 11 glasova za, Vince Hergović 10, uz 8 nevažećih listića), tajno je glasovanje ponovljeno. Prema izvješću Odbora za prebrojavanje glasova, ponovljeno glasovanje bilo je uspješno, a za zamjenika predsjednika sa 16 glasova za izabrana je Angela Šokac Marković, a drugi kandidat Vince Hergović dobio je 13 glasova. Ona će svoju dužnost obavljati honorarno. U okviru posljednje točke dnevnoga reda prišlo se izboru članova četiriju odbora. Nakon kandidiranja na zatvorenoj sjednici, članovi tročlanih odbora izabrani su tajnim glasovanjem. Prema izvješću Odbora za prebrojavanje glasova, u Odbor za gospodarstvo, financije i nadzor kvalificiranom većinom izabrani su Anica Popović Biczak, Jelica Pašić Draško i Matija Mandić Goher, a dovoljan broj glasova nije dobila Marija Pilšić. U Odbor za pravna pitanja izabrani su Mirjana Grišnik, Mišo Matović i Marijana Balatinac, a dovoljan broj glasova

Kako reče, oni nisu samo zastupnici svojih naselja, nego i svih onih naših naselja koja nemaju svoje zastupstvo u državnoj Skupštini.

Na dnevnom redu na otvorenoj sjednici raspravljalo se o

otvorenoj sjednici raspravljalo se o

otvorenoj sjednici raspravljalo se o

otvorenoj sjednici raspravljalo se o

otvorenoj sjednici raspravljalo se o

otvorenoj sjednici raspravljalo se o

otvorenoj sjednici raspravljalo se o

otvorenoj sjednici raspravljalo se o

Nakon neuspješnog prvog kruga tajnoga glasovanja za zamjenika predsjednika glasovanje je ponovljeno. Za zamjenika predsjednika sa 16 glasova za izabrana je Angela Šokac Marković, a drugi kandidat Vince Hergović dobio je 13 glasova

Predsjednik Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport Stipan Balatinac

Stipana Filakovića, biralo se između dva kandidata. Kvalificiranom većinom izabrana je Đurđa Sigečan.

Sukladno zakonu, predsjednike Odbora birala je Skupština na zatvorenoj sjednici, ali javnim glasovanjem, a kako je objavljeno nakon sjednice, za predsjednicu Odbora za

Predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje Gabor Györfvári

gospodarstvo, financije i nadzor izabrana je Anica Popović Biczak, za predsjednicu Odbora za pravna pitanja Mirjana Grišnik, za predsjednika Odbora za odgoj i obrazovanje Gabor Györfvári, a za predsjednika Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport Stipan Balatinac.

Na kraju je predsjednik Mišo Hepp najavio kako će iduća Skupština najvjerojatnije biti sazvana za dva tjedna, u subotu, 12. veljače, jer po zakonu, do 15. veljače mora donijeti odluku o Proračunu Hrvatske državne samouprave za 2011. godinu.

nisu dobili kandidati Šandor Petković i Jože Takač.

U Odbor za odgoj i obrazovanje izabrani su Gabor Györfvári, Joso Ostrogonac i Anica Kovač Kővágó, a dovoljan broj glasova nije dobila kandidatkinja Zorica Agatić Babić.

U Odbor za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport u prvom krugu izabrani su Stipan Balatinac i Arnold Barić, a ostali kandidati: Đurđa Sigečan, Andrija Handler i Stipan Filaković išli su u drugi krug. Pošto u drugom krugu nijedan od njih nije dobio dovoljan broj za kvalificiranu većinu, odustajanjem

Stipana Filakovića, biralo se između dva kandidata. Kvalificiranom većinom izabrana je Đurđa Sigečan.

Sukladno zakonu, predsjednike Odbora birala je Skupština na zatvorenoj sjednici, ali javnim glasovanjem, a kako je objavljeno nakon sjednice, za predsjednicu Odbora za

gospodarstvo, financije i nadzor izabrana je Anica Popović Biczak, za predsjednicu Odbora za pravna pitanja Mirjana Grišnik, za predsjednika Odbora za odgoj i obrazovanje Gabor Györfvári, a za predsjednika Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport Stipan Balatinac.

Na kraju je predsjednik Mišo Hepp najavio kako će iduća Skupština najvjerojatnije biti sazvana za dva tjedna, u subotu, 12. veljače, jer po zakonu, do 15. veljače mora donijeti odluku o Proračunu Hrvatske državne samouprave za 2011. godinu.

Na kraju je predsjednik Mišo Hepp najavio kako će iduća Skupština najvjerojatnije biti sazvana za dva tjedna, u subotu, 12. veljače, jer po zakonu, do 15. veljače mora donijeti odluku o Proračunu Hrvatske državne samouprave za 2011. godinu.

KAPOŠVAR – Poduzetničko središte Šomođske županije i Hrvatska manjinska samouprava grada Kapošvara zajednički su organizirali Gospodarski forum 18. siječnja u prostorijama spomenutog Središta. Forum je ostvaren u okviru europskog projekta Pre-Mu-Dra za prekograničnu suradnju Mađarska–Hrvatska, usredotočen na unapređivanje gospodarske suradnje u pograničnom području u smislu stvaranja mogućnosti za izravnu komunikaciju među tvrtkama te njihovo promicanje. Na Forumu su nazočili Attila Gelnecker, predsjednik Skupštine Šomođske županije, Károly Szita, načelnik grada Kapošvara, Tibor Čuč, predsjednik kapošvarske Hrvatske manjinske samouprave, András Nagy, predstavnik Zaklade za promicanje poduzetništva Zalske županije, te iz Hrvatske Damir Mikuljan, predsjednik Županijske skupštine Zagrebačke županije, predstavnici Bjelovarsko-bilogorske županije i obrtničke komore te predstavnici partnerskih organizacija. Na Forumu je sudjelovalo tridesetak obrtnika i poduzetnika. Ravnatelj Poduzetničkog središta Zalske županije predstavio je projekt Pre-Mu-Dra. Moguće aktivnosti unutar tog projekta odnose se na uspostavu klastera, poduku, inovacije, poticanje ulaganja, pomoć u financiranju i marketing. Otvorena je web-stranica projekta na kojoj se o njemu mogu pronaći sve informacije. Jedna od planiranih aktivnosti jesu radionice i seminari, studijska putovanja, a mađarski su predstavnici već nastupili lani na sajmu u Osijeku. Završna konferencija projekta predviđena je za travanj 2011. g. Ravnatelj Poduzetničkog središta prokomentirao je izlaganja izrazivši spremnost prenijeti svoja iskustva hrvatskim obrtnicima. Naglasio je da zasada nemaju mnogo dobrih iskustava i da bi zato male države trebale biti složne kako bi zajednički izborile povoljnije uvjete za svoje gospodarstvo. Josip Renić, predstavnik bjelovarske obrtničke komore, pozvao je obrtnike da u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Kapošvara gostuju na sličnom susretu u Bjelovaru. Hrvatska obrtnička komora upoznala je mađarske obrtnike s gospodarstvom, a osobito obrtništvom u Hrvatskoj, od uvjeta za osnivanje obrta, organiziranosti Hrvatske obrtničke komore preko trendova u obrtništvu i očekivanja promjena nakon pristupanja u EU. Posebna je zahvala upućena Republici Mađarskoj na izraženoj potpori pristupanju Republike Hrvatske u EU.

Branka Pavić Blažetin

Sto godina kapelice i Dan umirovljenika u Pustari

Sto je godina prošlo otkako je u Pustari izgrađena kapelica i otada krasi naselje upravo na križanju dviju glavnih ulica. Nastala je sa zajedničkim snagama mještana za vrijeme kada se naselje još zvalo Erdősfa. Proslava obljetnice obilježena je krajem studenoga prošle godine misom te postavljanjem spomen-ploče na kapelicu. Istoga dana u zajedničkoj organizaciji mjesne i manjinske samouprave priređen je Dan umirovljenika. Novoizabrani načelnik Ladislav Prekšen pozdravio je žitelje treće dobi te je za njih priredio kulturni program.

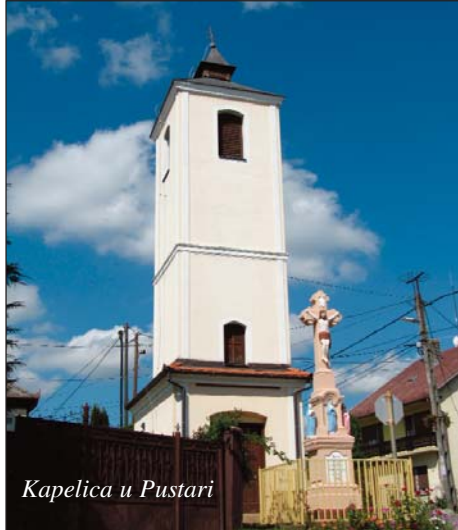
Ladislav
Prekšen

Pomurski su Hrvati katoličke vjere, tako i Pustarci. Budući da je Pomurje sve do 1777. g. bilo pod crkvenom mjerodavnošću Zagrebačke biskupije i pripadalo Bekšinskom arhiđakonatu, tomu je pripadala i Pustara. Godine 1777.

utemeljena je Sambotelska biskupija. Tada je sumartonska župa sa svojim filijalama, među kojima je bila i Pustara, dospjela u Sambotelsku biskupiju. Pustara sada pripada Serdahelskoj župi. U mjestu sve do 1999. g., kada je izgrađena crkva Sv. Ane, samo su zvona kapelice označavale početak mise, da je netko preminuo ili ako je bilo nekih nepogoda. Prema pismenim dokumentima pustarsku su kapelicu podigli zidari Blaž Madar i Gašpar Keri 1910. g. s pomoću mjesnih vjernika. U II. svjetskom ratu je oštećena, okrnjeno je i zvono. Krov i uređaj za zvono popravili su majstori iz Kotoribe, a zvono su ponovno izradili u Budimpešti. U 2000. g. kapelicu je kupila samouprava i dala je obnoviti. Povodom stote obljetnice mjesna je samouprava postavila spomen-ploču na zid kapelice.

Dan umirovljenika

Od 633 Pustarca 15 posto su umirovljenici. Njih samouprava nikada ne zaboravlja, svake ih se godine prisjeća organiziranjem Dana umirovljenika. Načelnik Ladislav Prekšen posjetio je najstariju mještanku Katicu Völgyi i najstarijeg mještanina Stjepana Mezđidija, te im predao simboličan poklon. U domu

Kapelica u Pustari

kulture su se okupili umirovljenici, gdje ih je načelnik pozdravio i u svome svečanom govoru naglasio da treba poštivati mještane starije dobi, koji su radili na tome da se selo razvija, da sadašnji naraštaji imaju lakši i sretniji život. I stogodišnja kapelica rad je predaka, jednako kao i druge ljepote i vrijednosti naselja. Kulturni su program skupa priredile mjesna i Hrvatska manjinska samouprava, na čelu s predsjednicom Đurđicom Kiš. Nastupali su polaznici mlinaračkoga dječjeg vrtića (koji pohađaju i pustarska djeca), mjesni ženski pjevački zbor, tamburaši i plesači Kulturno-umjetničkog društva iz Donje Dubrave, te Saša Štefić, pjevač iz Međimurja. Igrice i pjesmice male djece, međimurske i pomurske popevke, Sašin prekrasni glas izazvali su suze kod mnogih gledatelja. Mnogima je bilo vrlo drago što je program bio na hrvatskom jeziku, «pa to je naše, nam je to drago», kazale su bakice. Tivadar Horvat, mještanin, student grafike u povodu stote obljetnice kapelice pripremio je dar za samoupravu i za KUD Donje Dubrave, grafiku pustarske kapelice. Nakon programa i večere stigla je i golema torta za umirovljenike i slijedila je zabava.

Novoizabrani pustarski načelnik

Poduzetnik Ladislav Prekšen dužnost načelnika obnaša honorarno, po nacionalnoj je pripadnosti Hrvat, dosta dobro govori hrvatski. Preko nogometa uvijek je bio aktivan u svojoj rodnoj Pustari; zahvaljujući njegovoj materijalnoj i drugoj pomoći, nogometni klub u selu vrlo dobro radi, prvak je u županijskoj ligi. Kroza šport razvio je vrlo dobru

suradnju s međimurskim naseljima, a to bi volio proširiti i na druge aktivnosti. Pustara je pred velikim ulaganjem, konačno će se izgraditi kanalizacija u mjestu, radovi će započeti u proljeće, svaka kuća koja se želi priključiti, trebat će platiti dvjesto tisuća forinti, a troškove svojih nekretnina samouprava mora sama plaćati, stoga proračun naselja treba dobro izraditi. Novoizabrani načelnik već ima i drugih planova u daljnjoj budućnosti. Kada se kanalizacija izgradi, želi ostvariti i odvodnju oborinskih voda, izgraditi parkirališta, dobre autobusne postaje, jer su opasne, te izgraditi biciklističku stazu, naime između novog i starog dijela sela veliki je zavoj, a nema pločnika, pa se ondje često događaju nesreće. U planovima je obnavljanje ograde oko crkve, postavljanje štacije, naime, kako kaže načelnik, dosta posjetitelja želi vidjeti pustarsku crkvu i treba crkvi lijepo okoliš. Selo se uspješno natjecalo za Kuću zajednice, tako će staru školu obnoviti, ondje će raditi knjižnica, teledom i civilne udruge. Kao poduzetnik nezaposlenost smatra velikim problemom, ali smatra da je područje u logističkom smislu vrlo pogodno pa se nada da će uskoro biti ulagača. G. Prekšen kaže da stanovati blizu granice uvijek je vrijednost jer uvijek ima nekih razlika s jedne ili druge strane, pa vazda treba iskoristiti ono što je dobro. S Hrvatskom zbog carine otežan je promet, no kada ona postane članicom Europske Unije, i te će prepreke nestati. On kao poduzetnik već unaprijed razmišlja o mogućnostima suradnje na polju gospodarstva. G. Prekšen društven je čovjek, voli biti u krugu mještana, stoga su ga nagovorili da se kandidira za načelnika. Kaže da voli svoje selo i unatoč tomu što je uspješan poduzetnik, nije zaboravio odakle je krenuo i misli da je svatko po svojim mogućnostima dužan pomagati svoje rodno selo.

beta

Kulturni program

Publika

Od ove školske godine nastava hrvatskoga jezika u Mohaču

U mohačkoj osnovnoj školi na Széchenyievu trgu od početka školske godine 2010/2011. odvija se nastava hrvatskoga jezika, nakon niza godina ponovno. Napori mohačkih Hrvata, potpomognuti i zalaganjem Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, kao i Šokačke čitaonice te tamošnje Hrvatske samouprave, Vrtića u Eötvösevoj ulici u kojem se već desetljećima odvija odgoj na hrvatskom jeziku te pozitivnom stavu ravnateljice Széchenyieve škole Gyöngyi Miskolczy urodili su plodom. Petnaestero učenika, što hrvatskog podrijetla, što zainteresiranih, u tri sata tjedno s pomoću nastavnice Anke Brozovac uči se temeljima hrvatskoga jezika, a koliko su uspjeli usvojiti u nepuna četiri mjeseca, pokazali su na oglednom satu koji je organiziran u školi 15. prosinca.

Ovo je jedina škola u mohačkoj mikroregiji (Mohaču gravitira 45 naselja) koja je organizirala nastavu hrvatskoga materinskog jezika, i to od ove školske godine. Oglednom satu hrvatskoga jezika koji je držala nastavnica Anka Brozovac, među ostalima, nazočili su generalna konzulica Ljiljana Pancirov i konzulica za kulturu, znanost i obrazovanje Katja Bakija, glavna urednica Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, Branka Pavić Blažetin, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave grada Mohača Stipan Filaković, predsjednik Šokačke čitaonice Đuro Jakšić, ravnateljica škole Gyöngyi Miskolczy te mnogi roditelji učenika. Nastavnica je kroz interaktivni sat i učenički rad po skupinama pokazala koliko i kako polaznici prvog razreda vladaju hrvatskim jezikom. Djeca imaju četiri sata hrvatskoga jezika tjedno plus jedan sat u poslijepodnevnom zanimanju, a polaznici su razreda u kojem druga skupina učenika, približno isti broj njih, pohađa nastavu njemačkog jezika kao materinskoga. Zanimljiva kombinacija koja donosi velike prednosti djeci i uči ih na multikulturalni izričaj obogaćujući njihov jezični svijet. Hrvatski se jezik uči iz udžbenika, slikovnice autorice Anice Torjanac i radne bilježnice.

Djeca su iznimno aktivna, u što smo se uvjerali i na satu, a stav je roditelja pozitivan i podržavajući, dok vodstvo škole i u idućoj školskoj godini želi pokrenuti nastavu hrvatskoga materinskog jezika u dolazećemu prvom razredu. Stoga se već i počinje s pripremnom radnjama u kojima pomažu organizacije, i civilne i političke, Hrvata u Mohaču, a svestranu pomoć pruža i Eötvösevi vrtić u kojem djeluje hrvatska skupina s velikim brojem polaznika. Razrednica Hermína Wiesz Bischof i nastavnica Marta Pavković, koja je s djecom u poslijepodnevnom boravku, također su nazočile oglednom satu te se zajedno s nastavnicom Ankom Brozovac radovale uspjehu učenika. Goste i roditelje učenici su na koncu darivali prigodnim poklonima koje su sami napravili i počastili ih medenjacima. Potom se nazočnima obratila generalna konzulica Ljiljana Pancirov. Oduševljena vide-nim, zahvalila je školi i ravnateljici na potpori i razumijevanju, a učenicima čestitala na pokazanom znanju te im uručila poklon-pakete za Božić. Nakon sata analiziralo se viđeno, razgovaralo o mogućem statusu hrvatskoga jezika u školi poslije četvrtog razreda osnovne škole. (Učiti ga kao strani ili manjinski jezik, koji odabrati zbog satnice i opterećenosti učenika, te zakonskih ograda, konkurencije sa svjetskim jezicima, engleskim, njemačkim?) Ravnateljica je obećala da će ubuduće pokušati osigurati i veću tjednu satnicu za hrvatski jezik. Istaknuto je kako je iznimno važno učenje materinskoga jezika početi u najmlađoj dobi jer je to preduvjet da se doista nauči i ovlada jezikom, što je onda zalag čvrstih veza s maticom i najbolji način očuvanja samosvojnosti. Domaćini su izvjestili i o planiranom otvorenju nove metodičke učionice i utemeljenju škole kao regionalnoga metodičkog središta (za što su predane akreditacije nadležnome ministarstvu) u kojem bi se održavali otvoreni ogledni sati i u kojem bi svoje mjesto za praksu našli studenti i profesori hrvatskoga jezika i književnosti.

Branka Pavić Blažetin

KANIŽA, KOPRIVNICA – Načelnik grada Kaniže Péter Cseresnyes 21. siječnja u gradskoj upravi primio je Zvonimira Mršića, svoga kolegu iz Koprivnice, kako bi obnovili nekadašnje prijateljske veze. Glavna je tema njihova razgovora bila pronalaženje zajedničkih točaka u gospodarskoj suradnji u čijem će pogledu poduzetnički inkubatori obaju gradova izraditi program radi međusobnog kontaktiranja poduzetnika. Kaniški je gradonačelnik predložio da se hrvatski grad predstavi u pomurskome gradu, a jednako tako i Kaniža neka se predstavi u Koprivnici. Želi da se ostvare forumi na kojima poduzetnici tih gradova pronalaze zajedničke interese. G. Cseresnyes je izjavio da će poticati suradnju na polju visokog obrazovanja, poduzetništva i gospodarstva te na zajedničkom kandidiranju europskih projekata. Prema mišljenju g. Mršića možda se lakše nađe izlaz iz ekonomske krize ako se zajedno nađe rješenje sa susjedima, siguran je da će koprivnički i kaniški poduzetnici ugovoriti bolje poslovanje, a ujedno mole pomoć i u izradi europskih natječajâ u kojima mađarska strana ima veće iskustvo. Na sastanku su nazočili i voditelji poduzetničkih inkubatora, koji će istražiti na koji način može započeti svoje djelatnosti poduzetnik iz Koprivnice u Kaniži, te obratno. Načelnici su se složili da u tom području treba pronaći one mogućnosti koje žiteljima omogućuju zapošljavanje u svome zavičaju.

PLAJGOR, UNDA – Kazališno društvo Hrvatskoga Židana, za uspješnom premijerom na domaćoj pozornici prošle subote, nastavlja svoju turneju po Gradišću. U petak, 4. februara, od 19 uri će nastupati s Weidingerovimi skeči: „Maskenbal, Nevidljivi metulji, Ženit, udavat! – Ča je to!“, u kulturnom domu Plajgora. Ovoga vikenda židanske kazalištarce čeka još jedno gostovanje, 6. februara, u nedilju, na Undi. Predstava se začme u 15 uri, takaj u kulturnom domu.

PEČUH – Ogranak Matice hrvatske u Pečuhu i ove godine organizira Hrvatski bal koji će se održati u petak, 4. veljače, u Restoranu „Pezsgőház“. Goste će zabavljati sastav Pinkica iz Petrovoga Sela, a ulaznice, po cijeni od 5.000 Ft, mogu se kupiti kod Eve Polgar (tel.: 30/235-3415) u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže u Pečuhu, kod Stjepana Blažetina (tel.: 30/487-5872) i Ivana Gugana (tel.: 30/337-1429).

SURDUKINJ – U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, u tom se naselju 19. veljače priređuje tradicionalni Hrvatski bal. Za balsko raspoloženje pobrinut će se Orkestar Orašje iz Vršende.

„S više jezika u jednoj domovini”

Dvojezično, mađarsko-englesko izdanje od tri stotine i četiri stranice, zapravo, glasi o blagdanima, ljudima, pričama, svakodnevicama i fotografijama 13 narodnosti koje žive Mađarskoj, te židovske pa čak i kineske nacionalnosti.

Fotografsko-umjetnički pozamašni uradak Mihály Borsosa ostvaren je posjećujući mjesta, naseobine, upoznajući više stotina vrijednih ljudi, propješačivši preko sedamdeset tisuća kilometara. O njima, o njihovom životu, selu, gradu, običajima, majstorstvima, plesnim tradicijama, vjerskim obredima objelodanjeno je desetak tisuća fotosnimaka. Od toga su izabrane fotografije izdanja Galerije za konverzaciju, čije je tiskovno ostvarenje podržavala i Mađarska banka za razvoj.

U Predgovoru, sa strane generalnog ravnatelja banke dr. Jánosa Erősa, između ostalog, rečeno je: „Ponosan sam da je Mađarska banka za razvoj svojim sredstvima mogla pomoći da takav album može doći do publike. Duboko me tješi činjenica da svako slično izdanje, zbirka, može značiti po jednu ciglu pri izgradnji virtualne kuće narodnog zajedništva, vjera i etničkih skupina u Mađarskoj. Iskreno se nadam da će se ta kuća odista sagraditi i, umjesto mržnje, isključivanja, jednom će je obrliti mir.“

„Unedogled je jednostran postav bilo da dolazimo s raznolikih strana, bilo da smo naoružani mnogim tradicijama, ipak je odlučno da svaki čovjek u smislu najvećeg ople-

menjivanja umije i znade ostati čovjekom. Smatram da ova zbirka služi istome: budimo ponosni na svoje podrijetlo, primajmo se sa strane svojih preda ostavljenog nam nasljedstva te istovremeno budimo vrijedni članovi one velike zajednice kojoj kao sinovi jedne države i jedne nacije, razumijevajući prošlost, izgrađujemo sadašnjost i budućnost!” – završne su riječi Uvodnika albuma dr. Loránd Bereczkya, generalnog ravnatelja Mađarske nacionalne galerije.

Dakle petnaestak poglavlja tog izdanja veoma jasno i slikovito govore o „Pokapanju zimske dobi, pokladama, iščekivanju proljeća”, što najbolje svjedoče drevni bušarski običaj mohačkih Hrvata, baš kao i tradicionalno prikazivanje bunjevačkog „Prela” u Gari. U okviru „Uskrsnoga blagdanskog kruga” ističe se i naše gradišćansko-hrvatsko naselje Koljnof sa Zavičajnom kućom i mladeži u originalnim narodnim nošnjama. Pri daljnjima je riječ o svibanjskim praznovanjima, duhovnim obredima, ljetnim crkvenim blagdanima te proštenjarskim svetkovinama, žetvenim obilježjima. Jesenja dob s berbenim običajima, danima Svih svetih i Danima mrtvih te došašćem, Božićem, kao i novogodišnjim praznovanjem.

ZAGREB – U predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice krajem prošle godine predstavljena je i otvorena Zbirka knjiga gradišćanskih Hrvata NSK. U uvodnoj riči glavni ravnatelj NSK dr. Tihomil Maštrović istaknuo je kako je osnivanje te Zbirke uz prvu javnu hrvatske knjižnice u Beču u Hrvatskom centru jedinstven događaj u promicanju gradišćanske hrvatske nacionalne i kulturne baštine. Zaključio je kako osnivanjem Zbirke knjig gradišćanskih Hrvatov bogata književna baština Hrvatov ki su prije pet stoljeće naselili prostore današnjih država Austrije, Ugarske, Slovačke i Češke, postaje dostupna na jednom mjestu — u NSK. Ravnatelj Austrijskoga kulturnoga foruma mr. Georg Lack istaknuo je ulogu gradišćanskih Hrvatov u dob kad se pristupanje Hrvatske EU sve već približava. Gradišćansko-hrvatski književnik i urednik tajeđnika Hrvatske novine iz Željezna Petar Tyran osvrnuo se na jezično pitanje gradišćanskih Hrvata, ter podsjetio kako su nadležni organi i državne ustanove u državi kade živu gradišćanski Hrvati obavezni brinuti se o tom da nacionalne manjine u ti država raspolazu onim ča im je potrebno za opstanak i daljnji razvitak. Voditeljica Zbirke inozemne Croatiae NSK u Zagrebu mr. Željka Lovrenčić istaknula je kako je Zbirka dio nacionalnoga fonda Croatiae, odnosno onoga inozemnoga dijela

ki se bavi pronalaženjem, prikupljanjem, registriranjem i promidžbom publikacijov ko hrvatski autori objavljuju izvan Hrvatske. Predstavljajući sama Zbirku knjig gradišćanskih Hrvatov, rekla je da najstariji gradišćansko-hrvatski dokument potiče iz 16. st. U dugoj kulturno-prosvjetnoj tradiciji međ gradišćanskimi Hrvatima su djelovale desetine književnikov, umjetnikov i znanstvenikov. U razdoblju pred II. svitskim bojem književnim djelom su se bavili uglavnom svećeniki. Kao najplodniji pisci starije generacije spominju se Mate Meršić Miloradić, Ignac Horvat i Augustin Blazović, a najvažnije su odlike njevoga narašćaja konzervativizam i čuvanje staroga u liriki, drami i prozi. Svećeniki se zalažu za očuvanje hrvatskoga jezika i kulture u zemlji u koju se Hrvati želju čim bolje uklopiti, rekla je mr. Lovrenčić. Govoreći o katalogu ki prati Zbirku, istaknula je kako on sadrži blizu tisuću bibliografskih jedinica. Otvarajući Zbirku, izaslanica ministra kulture Republike Hrvatske mr. Bože Biškupića, načelnica Odjela za promidžbu knjige Dubravka Đurić Nemeć istaknula je kako održavanje i jačanje kulturnih vezov s hrvatskimi zajednicami u susjedni zemlja i svitu, ter podupiranje projekata poput osnivanje ove Zbirke vrlo je bitna zadaća, i zbog toga to Ministarstvo kulture i podupire.

(m. belošević)

Veoma sadržajno se predstavljaju razni zanati, ljubav te brakovi, obitelji, baš kao i razna naselja, njihova baština pa i tradicionalnost narodnih motiva u svijetu novoga modnoga trenda, baranjska šokačka ženska i muška narodna nošnja. I na koncu, u poglavlju „Lica i događaji” ističu se portreti znamenitih, istaknutih ličnosti, književnici, prosvjetni djelatnici pojedinih narodnosti i etničkih zajednica – Bugari, Grci, Kinezi, Nijemci, Poljaci, Romi, Rumunji, Rusini, Slovaci, Slovenci, Srbi, Ukrajinci, Židovi – a među inima, Hrvate sa svoje tri pjesme: „Osjećam”, „San”, „Slutnja” – u prijevodu na mađarski i engleski – predstavlja književnik, pjesnik Marko Dekić.

„Listajući prvi put ovo djelo, još osjećamo da u ruci imamo etnografski svezak, ali treba reći da knjiga ne slijedi etnološke discipline. Govori o poznavanju ljudi, potiče nas da upoznamo kulturu jedni drugih, i u svakoj narodnosti poštuemo stvaralački duh i nosioca mu i začetnika, čovjeka. Ukoliko smo to razumjeli, onda je ova knjiga postigla svoj cilj” – kaže se na koncu u Proslavu sa strane muzeologa te etnologinje dr. Mariette Boross.

Prema izdavačima, ovo će izdanje biti razaslano u svijet, odnosno svim mađarskim školama, a uslijedit će i nastavak pod naslovom: „S jednim jezikom u više domovina”.

M. Dekić

Trenutak za pjesmu

Igor Šipić

LHC

Bože

Oni idu na Tebe
Oni imaju Veliki hadronski sudarać,
Tu nadomak Tvojih visina
Oni bi htjeli Tvoju masu
Oni bi htjeli petu šestu
Sedmu... dimenziju,
Oni bi Teoriju svega

Bože

Želim s Tobom u četiri oka,
Oni misle da čestica
Nevidljiva golom oku
Može uroditi gladu,
Oni misle da čestica
Nevidljiva golom oku
Može ratovati i ne pamtiti,
Oni misle da će Te naći
Ukinuti gladi ropstvo
Zaustaviti ratove

Neće!

Oni su sigurni u svoju krivnju

Bože

pomolimo se zajedno
za sve slijepe koji nikada
pogledati neće

Pabirci iz Semelja

Baranjsko selo Semelj povijesni izvori navode već u 13. st.: 1266. g. u obliku Schemel, a 1276. kao Semel. Između 1332. i 1334. selo je nastanjeno, svećenik mu plaća papinsku desetinu (Gy. Győrffy: Baranya vm.). Prema Gy. Szeghalmyu u 17. st., kada je Semelj pripadao Zrinskim, nastaniše ga Hrvati (Dunántúli vármegyék, 572).

Hrvata ima i za turske okupacije, naime, prema defterima iz 1554. g., od 13 stanovnika, trojica se prezivaju Tot, a tim su se etnikom tada označivali Hrvati (A. Velics E. Kammerer). Poslije oslobođenja ovih krajeva (1686/87), na poticaj pečuškoga biskupa M. Radonića, u sljedećem razdoblju, u više valova, iz Bosne ovamo stižu i naseljavaju se katolici Hrvati (B. Unyi). Budući da potječu iz Bosne, nazivaju se Bošnjacima.

G. 1712. u Semelju je popisano šest poreznih obveznika, i to: Ivan Kuruc, Nikola Ivanković, Đuro Usundarić, udovica Đure Bogdanovića, Luka Matošić i Mišo Oršikić. (Raniji popisi priopćeni su u „Bosanski Hrvati u okolici Pečuha”, kapitalnom djelu Đure Šarošca.)

Sljedeće godine susrećemo 13 poreznih obveznika: Ostoja Bartolović, Mihai i Nikola Oršikić, Mihai Ivanović, udovica Lucija, Nikola Ivanković, Luka Matokov, Đuro Bogdan, Mato Semeljac, Đuro Uzun, Ivan Jakobović, Đuro Stašić i Štivo Ivanković.

U prvom popisu Ivan Kuruc ubilježen je vjerojatno s nadimkom, a u drugome s prezimenom: Jakobović. Prezime Usundarić/Uzun nastalo je od turskog pridjeva *uzun* = velik, visok, koje će se poslije prilagoditi hrvatskom izričaju: Uzan. Udovica je zacijelo ista osoba, jednako kao i Luka Matošić/Matokov. Ostali su se, u odnosu na osobe u prvom popisu, doselili godinu dana poslije, pa im je i vrijeme neplaćanja poreza trajalo dulje.

Međudobno su se neke obitelji samovoljno odselile, ili, što je vjerojatnije, veleposjednik Batthyány (kome je selo pripadalo) preselio ih je na neki drugi svoj posjed, stoga popis iz 1715/16. navodi sedam poreznih obveznika: Ivan Jakobović, Luka Matašović, Mato Semeljac, Mijat Oršikić, Đuro Uzunović, Đuro Bogdanović, Nikola Ivanković.

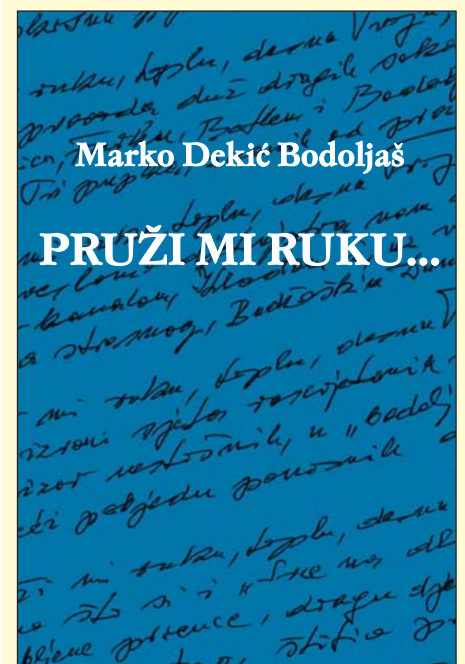
Za desetak godina međutim broj poreznih obveznika se više nego udvostručio: Šimo Smiljanić (seoski knez), Ostoja Bartolović, Filip Bošnjak, Štivo, Nikola i Mijat Ivanković, Lukač Marčić, Filip Bogdan, Đuro i Martin Uzun, udovica Mate Šokčevića, udovica Grgenica (muž joj je bio Grgo), Ivan Lucin, Ivan Jakobović, Pavo i Đuko Oršokić, Nikola Stašić i Đuko Kovač koji se doselio 1727. g. Dakle sedam novih prezimena. Ne smijemo međutim smetnuti s uma da u to vrijeme prezimena još nisu ustaljena, često se mijenjaju, kadšto svaki naraštaj ima drugo prezime, pa npr. narečeni Ivan Lucin može biti sin spomenute udovice Lucije. U sljedećem popisu (1730) Lukač Marčić se navodi kao Lukač Matošić (kao i 1712. g.)

Privlače pozornost rjeđa osobna imena *Ostoja(n)* (posrijedi je starodrevno hrvatsko ime tvoreno od prijedloga *o* i korijena glagola *stoj*-ati) i *Štivo* (odmilica od Štivan, inačice imena Stjepan; od njega je tvoreno današnje prezime Štivić).

G. 1783. selo još nema učitelja, svi su stanovnici Hrvati, katolici (E. Petrovich: Baranya megye XVIII. századi népoktatása...).

Prvi općedržavni popis 1784/85. donosi: u Semelju ima: 63 kuće, 64 obitelji, 479 stanovnika, 97 oženjenih, 148 neoženjenih, 234 žene, 37 seljaka, 35 nasljednika seljaka, 59 želira, jednoga slobodnog vojnika. Svećenika, plemića, činovnika u selu nema.

Živko Mandić

U izdanju Croatice svjetlo dana ugledala je zbirka pjesama Marka Dekića Bodoljša pod naslovom *Pruži mi ruku...* Urednik je izdanja Kristina Goher, a urednik uglažbenih stihova Janoš Salmer. Ilustracije potpisuje Antun Kričković ml. Autor zbirke zahvaljuje novčanoj potpori: bajskoj Hrvatskoj manjinskoj samo upravi, budimpeštanskoj Hrvatskoj samoupravi, čavoljskoj Hrvatskoj samoupravi, kalačkoj Hrvatskoj samoupravi, santovačkoj Hrvatskoj samoupravi te hrvatskim samoupravama II, III, IV, V, VII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVIII, XIX, XX, i XXII. okruga grada Budimpešte, jednako kao i Klubu Hrvata i Srba u Dunaujvarosu, Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti, Zemaljskom društvu mađarsko-hrvatskoga prijateljstva u Kapošvaru. Objavljivanje izdanja sufinancirala je i Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj.

Program Hrvatskog kazališta za veljaču 2011.

- 7. veljače** u 19 sati – Miro Gavran: Rogonje, Križevci
- 8. veljače** u 19 sati – Miro Gavran: Rogonje, Sisak
- 9. veljače** u 19 sati – Miro Gavran: Rogonje, Ludbreg
- 18. veljače** u 20 sati – Buchan/Hitchcock/Barlow: 39 stepenica, Vinkovci
- 23. veljače** u 19 sati – Miro Gavran: Rogonje, Budimpešta, Srpsko pozorište
- 25. veljače** u 19.30 sati – Miro Gavran: Rogonje, Osijek
- 27. veljače** u 19.30 sati – Miro Gavran: Rogonje, Virovitica.

U razgovoru na pečuškoj Kalvariji

Osnivačka sjednica

Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije

Članovi novog saziva Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije; slijeva: Bariša Dudaš (Kalača), Franjo Anišić (Bačino), predsjednik Joso Šibalin (Santovo), Anica Matoš (Kačmar), Martin Kubatov (Gara), zamjenik predsjednika Stipan Šibalin (Kečkemet) i Stipan Mandić (Čavolj)

U četvrtak, 20. siječnja, s početkom u 10 sati, u prostorijama Ureda Županijske samouprave u Kečkemetu održana je osnivačka sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Nakon izvješća Područnog izbornog povjerenstva o rezultatima područnih (županijskih) izbora, predaje vjerodajnica, zatim i svečane prisege zastupnika, održan je izbor predsjednika i dopredsjednika novog saziva županijske hrvatske samouprave.

Za predsjednika je jednoglasno izabran dosadašnji predsjednik Joso Šibalin, a za zamjenika predsjednika ponovno Stipan Šibalin, a u nastavku je donesena i odluka o pripremi pregledavanja i moguće izmjene Pravilnika o ustrojstvu i djelovanju Županijske samouprave.

Nakon svečanosti, na poziv predsjednika Stipana Šibalina, članovi Županijske samouprave pogošćeni su ručkom u Uredu Hrvatske manjinske samouprave grada Kečkemeta.

S. B.

Uz nazočnost Tihane Kraljić, državne tajnice u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, u Đurđevcu je 26. siječnja održan susret čelnih ljudi Koprivničko-križevačke i Šomođske županije. U organizaciji PORE Razvojne agencije Podravine i Prigorja, održana je Završna konferencija Projekta „DRAVA–GASTROLOBBY, Prekogranična gastronomsko-kulturna suradnja, susret dviju kultura na hrvatsko-mađarskoj granici.” Na konferenciji su predstavljene aktivnosti i ostvareni rezultati u proteklih dvanaest mjeseci. Projekt je odobren za sufinanciranje na temelju prvog natječaja u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Mađarska–Hrvatska 2007–2011. Glavni su korisnici Šomođska županija, projektni partner Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije i PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja, a partneri su Zajednica Mađara Koprivničko-križevačke županije i dvije općine iz Mađarske, Csokonyavisonta i Lukovišće.

Završen Projekt Drava–Gastrolobby

ŠELJIN – U organizaciji Hrvatske samouprave toga grada, 5. veljače u tamošnjem Draškovićevu dvorcu priređuje se tradicionalni Hrvatski bal. Nastupit će KUD Podravina iz Barča dok će bal svirati Orkestar Podravka.

PETROVO SELO – Zaklada za Petrovo Selo 12. februara, u subotu, priređuje svoj tradicionalni maskenbal. Fešta se začme u 20 uri u mjesnom domu kulture. Cijena ulaznice je 1000 Ft u maskari. U 21 uri šalni program čeka goste, a u polnoći vridne tombole. Za dobro raspoloženje pobrinut će se domaći Pinka-band.

Projekt Drava–Gastrolobby provodi se od veljače 2010. godine. Tijekom provedbe Projekta održane su dvije gastronomsko-kulturne manifestacije s mađarske i hrvatske strane granice na kojima se natjecalo 18 kuharskih timova sastavljenih od predstavnika županija i županijskih ustanova iz Hrvatske i Mađarske s područja IPA Programa.

Održane su dvije radionice te su izrađena dva kataloga i letak na hrvatskom i mađarskom jeziku. O iskustvima s prve dvodnevne gastronomsko-kulturne manifestacije govorila je Krisztina Kovács-Kiss, pročelnica Ureda za međunarodne odnose i turizam Šomođske županije, a kratak osvrt na održanu drugu

dvodnevnu gastronomsko-kulturnu manifestaciju u Legradu dao je Zdravko Mihevc, ravnatelj Turističke zajednice Koprivničko-križevačke županije. Općenito, održane manifestacije i radionice pokazale su visoku razinu međusobne suradnje i razumijevanja, te otvorile brojne mogućnosti buduće suradnje, što je osobito naglasio župan Darko Koren. Pozdravni govor održao je i predsjednik Skupštine Šomođske županije Attila Gelencsér. U folklornom dijelu programa nastupio je lukoviški KUD Drava, a zaključke projekta i mogućnosti buduće suradnje iznijela je Melita Biričić, ravnateljica PORE.

bpb

Počele pokladne zabave u Bačkoj

Bunjevačko prelo u Baškutu

KUD «Vodenica» iz Bačina u pratnji Orkestra «Orašje» pjeva Kolo igra

TS „Zabavna industrija” iz Bačina

Bunjevačkim prelom u Baškutu, u subotu, 8. siječnja, otvoren je niz preljških zabava u Bačkoj, koje će iz subote u subotu okupljati bačke Hrvate sve do 12. ožujka kada će se prirediti već tradicionalno Muško prelo u Gari.

Kao što je već godinama, i prošle subote u seoskoj priredbenoj dvorani u Baškutu okupilo se 250-ak gostiju iz Baškuta i okolnih naselja. Okupljene su u ime Hrvatske manjinske samouprave na hrvatskom i mađarskom jeziku pozdravili predsjednik Antun Kulišić i dopredsjednica Ildika Pap. I ove je godine organizirana već tradicionalna bunjevačka priredba, koju je prvi put prije deset godina (2001) organizirala novoosnovana mjesna Bunjevačka udruga sa željom da oživi nekadašnju tradiciju. Kako uz ostalo reče predsjednik i domaćin Prelo, tada ih se okupilo samo 40, a danas je vraćen nekadašnji sjaj bunjevačkog običaja. Najavio je i prigodni program u kojem su nastupili članovi gostujućeg KUD-a „Vodenica” iz Bačina, u pratnji TS „Zabavna industrija”, a tijekom večeri i noći goste je ponovno zabavljao TS „Orašje” iz Vršende i Mohača. Koristeći se prigodom, Antun Kulišić zahvalio je Tereziji Zorić Papp na predanom radu i uručio joj odličje Hrvatske manjinske samouprave «Za bunjevačke Hrvate». Kao dugogodišnja djelatna članica mjesne bunjevačke zajednice, bila je osnivač Bunjevačke kulturne udruge 2000. godine, a 2002. postala je zastupnicom Hrvatske samouprave, što je obavljala u dva mandata, sve do 3. listopada 2010. godine. Svake je godine sudjelovala u organiziranju Bunjevačkog prela u Baškutu.

Prelo je otvorio načelnik sela Zoltán Alszegi i pozdravio uzvanike koji su svojom nazočnošću uveličali baškutsko prelo, među njima posebno Ljiljanu Pancirov, generalnu konzulicu Republike Hrvatske sa sjedištem u Pečuhu. Iako je posrijedi mala zajednica bunjevačkih Hrvata, ona se unatoč tome mnogo zalaže za očuvanje i unapređenje bunjevačkih običaja i kulture, dodao je načelnik sela. Jedna od glavnih priredaba jest Bunjevačko prelo koje okuplja bunjevačke Hrvate ne samo iz Baškuta nego i okolnih

naselja. Izrazivši vjeru da će raspoloženje, kao i svake godine, biti vrlo dobro budući da je riječ o prilično istom krugu ljudi, a već godinama svira isti orkestar, poželio je svima nazočnima dobru zabavu. Obrativši se okupljenima, generalna konzulicu Republike Hrvatske Ljiljana Pancirov, uza srdačne pozdrave, izrazila je zadovoljstvo što može, kao i lani, biti zajedno s bunjevačkih Hrvatima u Baškutu i otvoriti ovogodišnji niz hrvatskih prela u Bačkoj. Naglasivši kako je iznimno važno da hrvatska tradicija i kultura živi na ovakav način na bačkim prostorima, odala je priznanje hrvatskim prelima i zahvalila domaćinima što su i ove godine pripremili lijep program. Dodala je da će u idućem razdoblju svake subote posjećivati Bačku. Ujedno je na početku kalendarske godine poželjela sretnu novu godinu, te da i ubuduće susreti na hrvatskim priredbama budu što češći.

Nakon izvođenja prve i do danas najpoznatije preljške pjesme Kolo igra u pratnji TS «Orašje», uslijedio je prigodni program u kojem su članovi KUD-a „Vodenica” iz Bačina u pratnji TS „Zabavna industrija” izveli splet bunjevačkih i slavonskih hrvatskih plesova, a uz plesno umijeće posebno su oduševili istovremenim pjevanjem, što je doista pohvalno. Dodajmo kako je društvo u Bačinu utemeljeno još u listopadu 1999. godine s 24 člana. U proteklom razdoblju bilo je nekih promjena u članstvu, a do danas podmladak im dolazi iz osnovne škole. Na repertoaru

Članovi KUD-a „Vodenica”

posebno njeguju bunjevačke, slavonske, podravске i pomorske hrvatske plesove i pjesme, a dobitnici su i više priznanja u Hrvatskoj i Mađarskoj. Jedan od posljednjih velikih uspjeha postigli su 2009. godine u Santovu na županijskoj smotri hrvatske pjesme, plesa i glazbe koja je održana u okviru IX. festivala za djecu i mladež Bačko-kiškunske županije. Predsjednica udruge, ujedno i stručna voditeljica folklorista jest Marija Marko Pap.

Po završetku programa zaplesalo se bačko kolo, ono na «dvi strane», koje je okupilo i mlade i stare, a u nastavku večeri do zore za dobro raspoloženje pobrinulo se „Orašje” iz Vršende, odnosno Mohača.

U subotu, 15. siječnja, održana su bunjevačka prela u Čavolju i Tompi, a zabave se 22. siječnja nastavljaju u Sentivanu i Dušniku.

S. B.

Dio okupljenih gostiju

Balovi, prela, zabave od Gradišća do Bačke

MOHAČ – Dana 6. ožujka u Umjetničkoj školi «Schneider» priređuje se pokladni Šokački bal. Svirat će Orkestar Juice, a program bala gostima će predstaviti KUD Brođanci iz Osijeka.

MOHAČ – Dana 7. ožujka, s početkom u 12 sati, u dvorištu tamošnje Šokačke čitaonice položit će se vijenci sjećanja kod spomen-ploče mohačkog slavuja, svjetski poznate pjevačice, Hrvatice Anke Kršić. Svečani govor održat će ravnatelj mohačkog Muzeja «Dorottya Kanizsai» Jakša Ferkov.

ALJMAŠ – Mjesna Hrvatska manjinska samouprava i Bunjevački Divan-klub u subotu, 12. veljače, priređuje Veliko bunjevačko prelo u Aljmašu s početkom u 18 sati. U prigodnome kulturnom programu sudjeluju mjesna folklorna društva: polaznici vrtića, omladinski KUD «Zora» i dječja skupina «Danica». Nakon kulturnog programa slijedi plesna zabava u gostionici „Sárga Csikó”, a goste će zabavljati Orkestar „Juice Team” iz Pečuha. Ulaznice (s večerom 2200 Ft, bez večere 1000 Ft) mogu se naručiti 06-70/388-7198, 06-30/ 416 6563, 06-30/227-8512.

UNDA – Hrvatsko društvo i mjesna Hrvatska manjinska samouprava će prirediti svoj bal 12. februara, u subotu, u gostionici Koli. Kako nas je predsjednik HDS-a Štefan Kolosar informirao, cijena ulaznice s večerom je 3500 Ft. Nastupa muška klapa „Staro vino“ iz Austrije i HKD Veseli Gradišćanci iz Unde. Vridne tombole čekaju sve goste, a za glazbeni okvir je zadužena Pinkica.

KISEG – Hrvatska manjinska samouprava 5. februara, u subotu, Vas čeka na svoj tradicionalni Hrvatski bal u Hotel Irottkő. Kako nam je rekao Šandor Petković, predsjednik HMS-a, ljetos će se u okviru kulturnoga programa predstaviti HKD Čakavci i muška klapa Noha iz Hrvatskoga Židana. Na balu svira petrovski Pinka-band. Cijena karte je 5500 Ft.

HRVATSKI ŽIDAN – Hrvatska manjinska samouprava 12. februara, u subotu, priređuje svoj hrvatski bal u mjesnom restoranu „Margareta“. Nastupaju klapa Noha i mladi tamburaški sastav Židanci. Za bal sviraju Židanski bečari.

KATOLJ – Tradicionalni godišnji pokladni bal u organizaciji Hrvatske samouprave sela Katolja održava se 26. veljače u tamošnjem domu kulture. Za balsko raspoloženje brinut će se Orkestar Baranja.

Osnovana Turistička udruga Hrvatov u Ugarskoj sa središćem u Petrovom Selu

Izvješćaj s prve javne sjednice

Za božićnim svetki je održana prva sjednica za javnost Turističke udruge Hrvatov u Ugarskoj, za ku se je jur pred tim nekoliko tajednov šušljalo u selu da je osnovana, a za konkretnosti malogdo je znao. Čaba Horvath, kako smo za to kasnije doznali, sam inicijator za utemeljenje ove udruge, nas je uputio na strpljenje dok se društvo ne registrira na sudu i ne izmaršira najpr s prvim sastankom. Od toga termina smo obavješćeni prik Lipateksa (seoskih novin na kablovskoj televiziji Lipa) i tako 28. decembra, utorak uvečer u petrovskom Kulturnom domu s kupicom žganoga su pozdravljeni svi znatizeljnik, kih je bilo oko trideset.

Na prvom sastanku se je skupu obrnuo časni hrvatski konzul, dr. Mijo Karagić

Kako je predsjednica nove udruge rekla, Edita Horvat-Pauković, nije tajna da prva zamisao za oblikovanjem takovoga društva se je najprlje pojavila na zadnjem izletu Hrvatske manjinske samouprave (ka je svako ljeto priredila kakovu ekskurziju za prijavljenike u Hrvatsku), s tim ciljem da se ova tradicija putovanja nastavlja, a po mogućnosti med destinacije se zamu i druge europske zemlje, kade nek živu Hrvati. Glavni cilj je i ustanovno potpomaganje turističkoga djelovanja Hrvatov i suradnja s hrvatskim kulturnim ter odgojno-obrazovnim ustanovim u Ugarskoj. Na prvom sastanku, otvorenom i za vekšu publiku, pozvani gosti su bili dr. Mijo Karagić, časni hrvatski konzul ter ujedno i bivši predsjednik Hrvatske državne samouprave ki je samo toliko rekao da svi mi volimo putovati, a za Petrovišćane se zna da rado putuju iz ovoga „Najsela“, kade se i najjače govori hrvatski na tlu cijeloga Gradišća. Ujedno je i čestitao nazočnim na osnivanju ovoga turističkoga društva, želeći svim kotrigom i sadržajne programe ter zanimljiva putovanja. S tim je prvi govornik iz Budimpešte i prikdao rič najkompetentnijoj peršoni, što naliže hrvatskoga turizma. Marin Skenderović direktor Ureda Hrvatske turističke zajednice u Budimpešti je jur na uvodu svojega referata na hrvatskom jeziku naglasio da zna što u Petrovom Selu ne more forsirati klasičnu prezentaciju o Hrvatskoj, pokidob su svi nazočni većputi putovali, boravili i uživali u lipoti stare nam domovine. Zvana znamenitosti ke pripadaju baščini UNESCO-a, doznali smo i za hrvatske trende, pravoda uz Jadranskoga morja, kamo se najradje ganu turisti iz drugih zemalj. Nadalje je visoki turistički referent

Predsjednica Turističke udruge za Hrvate je Edita Horvat-Pauković

podilio s nami i podatke da po noćenju je lani bilo u Hrvatskoj najveć gostov iz Njemačke, Slovenije i Italije, dokle Ugri na toj listi su si zeli samo deveto mjesto. Hrvatski suvenir i iz Ureda naravno su si našli i ovde vesele primatelje, a uz večeru, kasno do noći je duralo druženje.

Kako smo još doznali od predsjednice petroviske Udruge, ov turistički krug je utemeljen 11. novembra 2010. ljeta s 23 člani, kasnije su se je još priključili petimi, uglavnom iz Petrovoga Sela. Medjutim, za člana se prijaviti more svaka osoba ka ima ugarsko državljanstvo, slaže se s cilji Udruge, ispuni prijavnicu i isplati članarinu od 3000 Ft, na jedno ljeto. Primaju se i dobrovoljni dari. Društvo će svaki misec održati svoje spravišće, sljedeće je predvidjeno u februaru s gosti: Martinom Ispanovićem ki će predstaviti planinarjenje na Velebitu, a Ladislav Romac govorit će o hrvatskoj gastronomiji. Po odluki članov, u jesen se putuje na Brijune.

Ekumensko spravišće mladih u Holandiji

Petrovišćanke na „Hodočašću povjerenja na Zemlji”

Objed u stadionu

Lani u Rotterdamu priredjeno je 33. Ekumensko spravišće mladih „Taize“, ovpust s diozimateljstvom četire Petrovišćanke. Studentice, Petra Kapitar, Nora Pauković, Viktorija Garger i Žofika Wagner imale su tu sriću da su mogle od 28. decembra 2010. do 1. januara 2011. boraviti u toj dalekoj, ali tim zanimljivoj državi. Kako je rekla Petra Kapitar, na ovu mogućnost im je pažnju obrnuo petrovski farinik Tamás Várhelyi, pokidob na njegovu inicijativu je petroviska grupa takaj lani sudjelovala i na sličnom katoličanskom skupu mladih u Zadru.

Po riči jur spomenute „glasnogovornice” petroviske grupe, u Rotterdamu je skupadošlokih dvajset jezero mladih ljudi iz svih orsagov našega kontinenta da pet dani uživaju u društvu uz brojne sadržajne programe ter i upoznavaju lipotu i znamenitosti drugoga najvećega grada Holandije. Autobus se je sa svojim putnikima ganuo 27. decembra, u pondiljak, iz Sambotela, jer uz Petrovišćanke putovali su i mladi iz Sambotela ter iz Budimpešte. Poslije napornoga putovanja od 18 uri, u krajnjem cilju domaćini su svečano dočekali sve putnike i kot stare prijatelje su je pozdravili. Petodnevni program se je odvijao u stadionu Ahoy, kade zvana ove prilike se priredjuju teniske igre. U nazočnosti već jezero ljudi svaki dan su ovde bile ure molitve, maše, meditacije, ali ovo je bilo mjesto za skupne objede i večere. Zastupnici pojedinih država predstavili su se sa specijaliteti vlašćih orsagov, npr. bili su koncerti, plesačnice, jačkarni spektakli i polag

*Četire Petrovišćanke, ujedno studentice.
Sliva: Viktorija Garger, Žofika Wagner,
Nora Pauković i Petra Kapitar*

toga širok je bio izbor zanimacijov, u kom su si mogli izabrati sudioniki najinteresantnije. Naše divičice su pravoda bile znatiželjne na znamenitosti grada, sastale su se s Ugri u tom varošu, bezbrojne šetnje su napravile, pogledale su i brod Noea. Jezik spravišća je bio uglavnom engleski, ali čuda se je hasnovao i ugarski jezik.

Kako su rekle divojke, one su jur na početku sriću imale kad su k takovoj familiji zašle, ka se je iz Hrvatske doselila u Holandiju. Ovako su svaki dan mogle vježbati i hrvatski jezik, od Pinčene doline daleko 1300 km. Kako smo informirani, većimi bi bili prošli iz našega sela, ali su jednotajedni boravak u Holandiji otpovidali zbog toga jer bi morali i na Silvestrovo biti daleko. No, kako su nam povidale studentice, doček Novoga ljeta ipak je bio jedan od najvećih doživljajev na tom sastanku. Na obali rijeke Maas točno u ponoći se je zajedno veselilo i pozdravilo Novo ljetu dvajset jezero mladih ljudi. U subotu, 1. januara, su diozimatelji zbogomdali domaćinom i novim prijateljem iz razlićnih zemalj u zaufanju da se na Vazam ponovo strefu u Moskvi.

-Tiho-

Foto: Petra Kapitar

Rotterdam je drugi najveći grad Holandije

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fićehaza

Capriccio

Vidio sam, snivo sam — svejedno:
Sred palazza, punog slave, vina,
Hihota, kostima, harlekina,
Divno čudo, divno čedo jedno,
Kraljevoga prvog sina vrijedno,
Ispod skrelnoga baldahina
Blista poput biblijskoga krina —
Pored nje bi sunce bilo bijedno!
Na njoj svila, teška krinolina,
Kao na portaitu našega sveca
(Naime Rodriga Velazqueza),
Pa dok bjesni bas i violina,
Niko ne zna — skandal i blamaža! —
Da pod suknjom neko skriva... paža.

Antun Gustav Matoš

Izradite si krinku za karneval

**Elegantnu žensku krinku
venecijanskoga stila izradite sami
brzo i jednostavno**

Osnova je svake krinke karton izrezan u željeni oblik koji se prekrije filcem (ili svilom), a onda se na njega dodaju razni ukrasni elementi. Prvo od kartona izrežite željeni oblik. Proverite odgovara li vam razmak između očiju. Potom karton prislonite na filc (ili svilu) i izrežite još dva jednaka oblika. Na karton nalijepite perje, a potom preko svega zalijepite filc s jedne i druge strane (kako vam karton ne bi grebao lice). Dalje krinku ukasite prema vlastitim željama: konturom izvucite barokne vijugice, zalijepite paillete, nanižite perlice ili dodajte pompone...

Nakraju probušite škarama rupice kroz koje ćete provući ukrasne trakice i gumirani konac za vezanje oko glave.

BREŽNICA – Zapovjednici javnih vatrogasnih postrojba Koprivnice i Nagyatáda, Slavko Tucaković i Ferenc Dekić, vd. zapovjednik, tradicionalno su čestitali Novu godinu na mađarsko-hrvatskoj graničnoj crti. Na susretu je pribivao i zapovjednik vatrogasaca iz Barče. Točno u podne, na minus šest stupnjeva temperature podigli su se vatrogasnim ljestvama iznad granične crte kod prijelaza Gola-Brežnica (Berzence). Zdravica je posebno bila upućena hrvatskim i mađarskim vatrogascima, te svima onima koji su i Novu godinu proveli na svojim radnim mjestima – policajcima, zdravstvenom osoblju, carinicima, novinarima. Suradnja koprivničkih i mađarskih vatrogasaca proteklih je godina uvelike nadmašila puko novogodišnje čestitanje. Na Balatonu je lani održana združena vatrogasna vježba uza sudjelovanje kanadera i helikoptera, podsjetio je zapovjednik koprivničke Javne vatrogasne postrojbe Slavko Tucaković. S vatrogasnih ljestava dvadesetak metara iznad zemlje čestitku je s hrvatsko-mađarskim vatrogascima uputio i domaćin susreta, načelnik Općine Gola i saborski zastupnik Stjepan Milinković.

BARČA – U organizaciji Hrvatske samouprave grada Barče te potporom Hrvatske samouprave Šomođske županije, u Barči se 26. veljače održava tradicionalni Hrvatski bal u Športskoj dvorani «Dráva Völgye». Za balsko raspoloženje brinut će se orkestri Vizin iz Pečuha i Podravka iz Martinaca, te pjevač Stipan Đurić.

BIZONJA – Po običaju, i ljetos se organizira u dotičnom naselju tradicionalni maskenbal, bal Hrvatov, 26. februara, u subotu, početo od 20 uri, u mjesnoj gostioni Hrvatski raj. Bal otvaraju Bizonjski tamburaši, a do jutra svira petroviska Pinkica. Ulaznica je 900 Ft (4 eura). Svakoga s punim srcem čekaju organizatori Bizonjski tamburaši.

Dobrotvorni pečuški bal

U organizaciji Roditeljske zajednice Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže, 15. siječnja organiziran je tradicionalni dobrotvorni Hrvatski bal u predvorju pečuške Hrvatske škole, koji je okupio dvjestotinjak gostiju uza svirku Orkestra Juice.

Ovoga je puta bal bio otvoren za javnost. Uza simboličnu cijenu od 1500 forinti, bogati bifé sokova i sendviča te kolača uz doneseni naramak, družili su se roditelji djece polaznika Hrvatske škole, manji broj pedagoga, na čelu s ravnateljem Gabor Győrvárijem i suprugom, te mnogi gosti sa strane. Bal je s dvadeset tisuća forinti pomogla Hrvatska samouprava sela Udvara, a Hrvatska samouprava sela Birjana organizirala je autobus i dovezla dvadesetak ljudi na bal. Bogata tombola također je pridonijela uspješnom prihodu bala koji je u potpunosti namijenjen polaznicima vrtića i učenicima škole. Bal su prigodnim riječima otvorili predsjednica Roditeljske zajednice Ester Jukić i njezin dopredsjednik Ivo Pavić, a zatim je počeo program otvaranja bala uza školsku plesnu skupinu koju vodi pedagog Đuro Jerant. Veselo društvo plesalo je i pjevalo uz raznovrsnu glazbu hrvatsku, srpsku i

makedonsku, valcer i čardaš, drmeš, a plesalo se, bome, i užičko kolo uz podlogu kukunješća. Izvlačenje tombole započelo je pred ponoć. Veoma bogata i raznovrsna ponuda od knjiga, ukrasnih predmeta, dobrih vina, tački, drvenih kućica za ptice do glavne nagrade, tjedan dana za četiri osobe u apartmanima obitelji Doboš u Zatonu pokraj Zadra. Obitelj Doboš, čije troje djece pohađaju Hrvatsku školu Miroslava Krleže, rado je ponudila ovu vrijednu nagradu, na čemu im Roditeljska zajednica i putem Hrvatskoga glasnika najtoplije zahvaljuje, te svim pokroviteljima te Robnoj kući Rovitex koja je osigurala urese i materijale za ukrašavanje školskog predvorja koje je te večeri bilo prekrasno u crveno-bijelo-plavim hrvatskim bojama.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Gabor Győrvári

Domaće prvenstvo u stolnom tenisu

Uspješno športsko spravišće Zaklade za Petrovo Selo

Zaklada za Petrovo Selo dovidob se je istaknula prvenstveno u polipšavanju sela, pri organizaciji različitih seoskih priredab kot trgad-bena povorka, fašenski maskenbal, ali na područje športa se je ufala stupiti samo s turnirom u malom nogometu. Predlani je predsjedništvo prikzeo od Lasla Škrapića angažirani mladi aktivist Robert Filipović, a tako vjerojatno zahvaljujući i njemu, dobro je došla na pragu novoga ljeta ova nova ideja za skupaspravljanje mladih ljudi. 15. januara, u subotu je tako brojna generacija pozvana u mjesni kulturni dom, kade je predsjednik u devet uri otvorio prvo športsko spravišće u stolnom tenisu, pod pokroviteljstvom Zaklade za Petrovo Selo.

Naj-športašice Petrovoga Sela u stolnom tenisu: sliva brončana Žofika Šubić, zlatna Ramona Janny i srebrna Evelin Toth

Predsjednik Zaklade, Robert Filipović čestita najboljoj igračici, Ramoni Janny

Najbolji tenisači na stolu, sliva treći Ambruš Škrapić, drugi Laslo Geošić i prvi Robert Völgyi

To već od najavljenikov znamo da prethodni tajedan svaki dan su se masovno vježbali prijavljeniki na ovo naticanje. Bilo je mladih ki su se htili malo gibati, potrošiti jedno dopodne u dobrom društvu i atmosferi, bilo je i onakovih ki su jur rutinirani športaši, a bilo je i takovih ki su došli sad isprobati malo zahrđjavu šikanost. – Nije bilo tako teško skupa sabrati ljude. U zimi i onako nije čuda prilikov da se mobiliziramo. U domu i u školi smo imali stole, uvjeti su bili dani. Bilo je i velike volje još i čudio sam se i pravoda sam se veselio da se sve ovako nago-

Meči su tekli na pet stoli, u subotu cijelo dopodne

dalo – to je rekao domaćin spravišća, a ujedno i glavni organizator Robert Filipović još na početku naticanja, pri kom se je zabavljalo kih 70-80 ljudi, još i iz drugih sel. U ženskom prvenstvu su se igrali dvanaestimi, a med muži već od tridesetimi su stali u borbu. Meči su se odvijali na pet stoli a do finalov je došlo jur iza podneva. U svečanoj dvorani jur za medalje su se najprlje žene igrale, a potom muži. Med divičicama je brončanu medalju završila naticanje Evelin Toth. Apsolutna pobjednica je nastala studentica u Juri, Ramona Janny. Na naše veliko presenečenje su u muškom finalu ostali i najzreliji športaši naticanja. Za treće mjesto se je ganuo Ambruš Škrapić suprot Marka Jannya, a rutina i ljeta, gdo bi rekao, ovput su pobijedili. Kako je za mečom Ambruš Škrapić rekao, on ni najmanje nije računao na to da će na takovo elitno mjesto zajti, pokidob je bilo dost

boljih naticateljev i od njega. – Imao sam sriću, iako sam morao odigrati sedam-osam mečov, to je jako čuda za me. Lufta ne dobijem! Ali ja mislim da ovo je lipo da se moremo gibati, da se moremo ofriščati i pomladiti. U mojoj mladosti smo isto tako imali prilike da se igramo iz hobija, na naticanji u školi ter kulturnom domu, tako je ova igra nekako u nami ostala. Na pitanje, kako se nastavlja za njega ov dan, odgovorio nam je vas u smihu: – Ja mislim da sad idem spati na dvi-tri ure, kad ovo se mora spočivati! Dokle smo mi razgovarali, pred nami se je odigrao zadnji meč med 62-ljetnim Laslojem Geošićem i mladim Robertom Völgyijem. Iako su obadva igrači pošteno i do zadnje moći i sape tukli labdu, srića je ovom prilikom u svoju obrambu zela Roberta Völgyija. Za proglašenjem rezultatov i dodiljenjem medaljov, valjalo se je piti i šampanjca iz pobjedničkoga pokala.

Dan gibanja uz stole za tenis, na poziv Zaklade za Petrovo Selo, zvanaredno dobro je primio petroviski naraščaj. Pobjedniki će vri-

jeda zastupati naše mjesto u športskom naticanju med diozimatelji malih naselj. Organizatori su sa zadovoljstvom završili prvo prvenstvo stolnoga tenisa, a što nije uprav štimalo, tako su barem obećali, dojduće ljetu će jur na drugom ovakovom sastanku ispraviti.

-Tiho-

SAMBOTEL – Ljetos Narda priredjuje županijski Hrvatski bal u Sambotelu na novom mjestu. Umjesto Doma športov, 19. februara, u subotu, Hrvate iz ovoga grada ter iz okolišnih hrvatskih sel, a pravoda i izvan granic očekuje sambotelški dvokatni restoran „Tóvendéglő“. Kako je glavna organizatorka bala, načelnica Narde Kristina Glavanić rekla, u restoranu moru smjestiti kih pol jezero ljudi, i ovput karte će biti prodane skupa s vičerom, što je još jedna novost, uspoređujući ov društveni dogodjaj s minuli ljeti. Nastupaju tamburaši i jačkari iz Narde ter partnersko Kulturno-umjetničko društvo Mladost iz Odre (Hrvatska). Za muziku su odgovorni petroviski sastavi Pinka-band i Pinkica, a za atrakciju su pozvani Baruni iz Hrvatske, ki su pred trimi ljeti koncertirali prilikom PETNO-festivala u Petrovom Selu. Za daljnje informacije je zaduzena Kristina Glavanić, mail-adresa kglav@freestart.hu, ali telefon: 209152006.

LUKOVIŠĆE – U ovome pokladnom razdoblju ni Lukoviščani nisu bez svojih balova. Tako se u mjesnoj školi 18. veljače priredjuje tradicionalni školski Pokladni bal, a 5. ožujka tradicionalni Školski bal. Za dobro raspoloženje pobrinut će se domaći svirci, članovi KUD-a Drava.

Kobasicijada

U subotu, 15. siječnja, u Santovu je priređena četvrta kobasicijada zaredom, u glavnoj organizaciji Ilije Stipanova, koju je otvorio načelnik sela József Feigl. Na natjecanju u nadijevanju i punjenju kobasica, koje je upriličeno u svadbenoj dvorani, sudjelovalo je dvadeset družina, među njima prvi put i družina santovačke Hrvatske manjinske samouprave (na slici njen dio), a u prigodnome kulturnom programu nastupili su tamburaški orkestar Hrvatske škole i Glazbene škole «Danubia» iz Baje, pod vodstvom učitelja tambure Attila Csuraia, te učenici Dejan Barić i Martin Orčik na gitari. Prema ocjeni stručnog žirija, prvo mjesto osvojila je družina iz susjednog Dautova (Dávod), drugo družina mjesne granične policije, a treće mjesto gosti iz Šikloša.

ČAVOLJ – Održano Bunjevačko prelo
U organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, 15. siječnja u Čavolju je priređeno tradicionalno Bunjevačko prelo. Na pokladnoj zabavi koja je upriličena u mjesnom domu kulture okupilo se tristotinjak gostiju iz mjesta i okolnih naselja. Okupljene sudionike i goste, a među njima posebno Marinka Simića, predsjednika mjesnog vijeća iz vojvodanskog Ljutova, u ime domaćina i organizatora pozdravio je predsjednik samouprave Stipan Mandića, te otvorio zabavu. Prelo je otvoreno prigodnim kulturnim programom u kojem su sudjelovali mala i omladinska plesna skupina bunjevačkih Hrvata iz Čavolja. Za dobro raspoloženje pobrinuo se Orkestar «Bačka» iz Gare, a zabava je potrajala do jutra.

S. B.
Snimka: Akoš Peli

Naručite po iznimno povoljnoj cijeni

Po cijeni od 6 200 forinti udžbenike za srednji stupanj hrvatskoga jezika možete naručiti u Neprofitnom poduzeću za kulturnu, informativnu i izdavaču djelatnost Croatica (1065 Budapest, Nagymező utca 68). Telefon/faks: 36-1-269-2811; e-mail: croatica@croatica.hu www.croatica.hu,

KEMLJA – Hrvatska manjinska samouprava priređuje Hrvatski bal u mjesnom Domu kulture 19. februara. Nastupaju sve kemljanske grupe od najmanjih sve do odraslih jačkarov i tancošev, a starogradski bend Kapesolat brine se za muziku, smo doznali od predsjednice HMS-a, Marije Nović-Štipković.

PEČUH – Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže priređuje tradicionalnu svečanost predaje maturalnih vrpca u petak, 11. veljače s početkom u 17 sati, u predvorju ustanove. U okviru prigodnog programa učenici 12 razreda, njih 28, i razrednica Marta Gergić svečano će preuzeti maturalne vrpce. Slijedi bal uz Orkestar Podravka.

BUDIMPEŠTA – Udruga hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj organizirala je Pokladnu veselicu, 19. siječnja u Croaticinoj prostoriji. Nazočne je s recitalom pozdravio Marko Dekić, čestitani su imendani, družilo se i veselilo uza svirku TS Koprive.

